

Włosy nie umierają

Obraz Anselma Kiefera, wybitnego artysty współczesnego, uważanego za „głos” sumienia narodu niemieckiego, będzie bohaterem wystawy w Art Stations. W tym samym miejscu obejrzymy też prace Huberta Czerepoka – wideo „Devil's Island” o przeklętej wyspie więzienia i serie najnowszych rysunków

IWONA TORBICKA

Obie wystawy otwierane są w Art Stations (Galerii Starego Browaru) w czwartek o godz. 19. Obraz „Das Haar” Kiefera z 2006 roku pochodzi z kolekcji Grażyny Kulczyk i będzie po raz pierwszy pokazany poznańskiej publiczności. Jest częścią serii, zainspirowanej poezją Paula Celana, rumuńskiego poety żydowskiego pochodzenia. - Dla Anselma Kiefera płótno „Das Haar” to medium przekształcające widza w świadka wojny. Wojny, której echo obrazuje pusty rozległy pojazd oraz ciemne, ciebie niebo - mówi Paulina Koleżyńska, kuratorka ekspozycji. - Na płótnie zawieszono są trzy krzesła: na jednym znajdują się gałęzie, na przeciwnym snopek z ludzkich włosów. A symboliczne puste krzesło w samym środku pola wizualnego czeka na widza. To właśnie to puste krzesło zaprasza do zajęcia miejsca w centrum obrazu oraz w historii. Siadając tyłem do pola wizualnego, widz staje się jego integralną częścią - dodaje.

Anselm Kiefer jest uważany za głós sumienia Niemiec, istotnie wpływający na współczesną historię. W swojej twórczości malarz podejmuje tematy związane z tożsamością narodu niemieckiego, rozliczeniem z historią i doświadczeniami wojny oraz traumą Holocaustu. W 2008 roku podczas Targów Książki we Frankfurcie nad Menem odebrał najbardziej prestiżową nagrodę branży wydawniczej w Niemczech: Pokojową Nagrodę Książarzy Niemieckich (po raz pierwszy przy-

Fragment wideo Huberta Czerepoka „Devil's Island” – urzekający pięknością krajobraz wyspy więzienia

znana osobie niezwiązanej z literaturą). Kiefer miał zostać prawnikiem, ale studia prawnicze porzucił w latach 70. i zaczął naukę w pracowni Josepha Beuysa (niemieckiego artysty, teoretyka sztuki, działacza i reformatora społecznego). Karierę artystyczną rozpoczął jako fotograf i performer. Własny dla siebie styl odnalazł jednak na pograniczu dwóch mediów - malarstwa i rzeźby. W ten sposób zaczęły powstawać jego ogromne płótna obiekty. Prezentowane były w najbar-

dziej prestiżowych muzeach i galeriach na świecie m.in. MoMA i The Metropolitan Museum w Nowym Jorku, Neue Nationalgalerie w Berlinie, Royal Academy w Londynie czy San Francisco Museum of Modern Art.

Hubert Czerepok - którego „Conspiratorium” otwiera się w Art Stations tego samego dnia co wystawa Kiefera - urodził się prawie 30 lat później od genialnego Niemca. Jego prace poruszają więc zupełnie inne tematy, choć obaj artyści odwołują się

do wydarzeń historycznych. Z tym że Czerepoka interesują nie fakty same w sobie, ale sposób, w jaki one mutują i ulegają formalnym i semantycznym przekształceniom. Wykorzystuje różne media - jego prace to nie tylko rysunki i fotografie, ale też instalacje wideo, połączone często z konstrukcjami architektonicznymi. Jedną z takich instalacji wideo jest praca pt. „Devil's Island” (2009), zrealizowana po wyprawie artysty na wybrzeże Kourou w Gujanie Francuskiej

(słynnej kolonii jenieckiej, do której zsyłani byli francuscy więźniowie polityczni, m.in. Alfred Dreyfus). Przeklęta „Île du Diable” począwszy od 1852 roku przez prawie sto lat była domem dla ponad 70 tys. więźniów. Czerepok zestawia historyczne fakty z nieco romantyczną wizją wyspy, znaną z filmu „Papillon” („Miotłek”), w którym Steve McQueen brawurowo ucieka z więzienia na wyspie. Jego wideo jest projektowane na konstrukcję przypominającą budowę panoptikonu - więzienia wymyślonego i zaprojektowanego przez angielskiego filozofa Jeromy'ego Benthama, którego niezwykle konstrukcja polegała na tym, że umożliwiał strażnikom obserwowanie więźniów tak, by nie wiedzieli, czy i kiedy są obserwowani. Panoptikon spopularyzował Michel Foucault - w pracy „Nadzorowanie i kara” użył go jako symbolu permanentnej inwigilacji. W przypadku Czerepoka symbolika panoptikonu i oryginalna wizualnie konstrukcja stały się ramami ograniczającymi projekcję pięknego, podzwrotnikowego krajobrazu wyspy. Pojawiający się na ścianach modelu więzienia pejzaż jest odwróceniem perspektywy - to świat zewnętrzny, który wszedł do wnętrza.

Wideo „Devil's Island” to centralny element wystawy Czerepoka. Dodatkowo znajdują się na niej także dwie serie rysunków z 2009 roku. Pierwsza - „Seances (after Disasters of War)”, zainspirowana sztychami Goi „Okropności wojny”, druga - poświęcona płonącym kościołom (po raz pierwszy pokazana publicznie). Obie wystawy będzie można oglądać do 13 kwietnia. ☉